

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vsako leto priložilo 7 el., za polu leta 3 el. 50 kr., za štiri leta 1 gl. 75 kr. — Sama priogastane 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tiskani v Trstu po 15 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 45 kr. — Naročnina, reklamacije in inserata prejema Upravištvu, via Torrente, «Nova tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Torrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi škrabci se plačuje za vsako besedo 2 kr.

O kmetijskem prašanju.

Prva móra, ki tlači kmeta, torej je previsoki davek na zemljiščih, ki mu le malo prinašajo, mora pa od njih, naj bode letina slaba ali dobra, vedno enak in morda še rastoči davek plačevati maj tem, ko so borzni barantači in igralci, veliki kapitalisti in drugi ljudje, ki z denarjem barantajo, davkov skoraj prosti.

Obtežuje se kmet, kojemu zemljišče le potrebno hrano daje, tako, da mora od vsega pridelka za davke skoraj tretjino odrajtovati, ne vidi se pa bogatin, ki v razmeri z svojimi kapitali prav malo davka plačuje. Zadnji, ki bi davek mnogo lažje plačeval, nego prvi, skoraj prost je davka — prvi, ki ob svojih pridelkih le s težo živi, mora za bogatina državi potrebnega denarja preskrbovati.

Naša država je v dolg zelo zabredla, tako, da je sedanji državni dolg narastel uže na pet milijard, od katerih treba odstotke plačevati; mnogo se potroši vsako leto tudi za železnice in za razna druga državna dela, radi česa se morajo — da se kolikor mogoče državni dolg v enakotežji obdrži — davki zviševati; zadnji pa padajo največ na ramena poljedelcev, kar ne bi smelo biti; ampak treba bi bilo kmetijstvo na višjo stopinjo blagostanja povzdignoti. Vsaj nam pa tudi zdrava pamet pravi, da je uprav od kmetijstva odvisna sreča države, ter da je treba kmetstvu na noge pomagati, da se državi pomaga. Opasna in državi škodljiva se mora zdeti vsakemu ona politika, ki na kmetije davke nalaga, da mora kolikor možno državne finance v enakotežji obdržati, kajti obdrži jih sicer za nekoliko časa, ali polagoma jame kmetijstvo propadati, preobložen kmetje za polje dosti ne marajo, širi se ubožstvo in proletarjat, kmetije se zadolžujejo in poslednjič za zaničljivo ceno na kant prodajajo, potem nastane proletarjat in preobložen delalski stan začne proti vladi zijati, tedaj pa gorje vladi, kajti lastnega propada si je bila sama kriva, slaba politika jo je zavozila in pogubila.

Izmej takih posledic slabega vladanja naj omenimo le jedno nič manj grozno kot pogubno, namreč francosko revolucijo prošlega stoletja, ki je svojega morda nedolžnega vladarja vrgla s prestola pod rabljev meč. Vstaje na Francoskem eden najglavnejših vzrokov je bilo slabo vladanje franc. kraljev od časa Ljudevita XIV., kateri kralji so kmetstvu strašanske davke nakladali ter slednjič grozno vstajo povzročili.

Nismo sicer sedaj v Avstriji na takem stališču in menda tudi, ako Bog hoče, ne bomo, kajti državni davki pri vsej njih velikosti niso kmetu, niti drugim stanovom neznosni, preprediti je pa treba iz tega izvira-joče slabe nastopke, zabraniti jih kolikor mogoče ter opomoči procvetu kmetijstva.

Poljedelstvo in trgovina ste prsa države — rekel je slavní minister Sully — iz teh država sesa svoje blagostanje. Ako se poljedelstvo in trgovina zavirata s prevelikimi ali neumestnimi davki, zapira se pot blagostanju v deželo, kajti ako poljedelstvo precveta, množi se i imovina, ljudje imajo dela dovolj, kmet tudi izhaja, ker ga ne teže velika bremena davkov — država se pa pri vsem malem kmetijskem davku lahko bogati, ker lahko obdači izvažano in uvažano blago.

Zgled te politike nam je dala tudi Francoska v času Ljudevita XIV., ki je pri vseh velikih vojnah, katere je imel z raznimi vevlastmi, imel državno blagajnico vedno z denarjem priskrbeno, ne da bi na kmetije bil velike davke nakladal. Brez davkov skoraj zemljišča ne morejo biti zdaj še, mogoče pa, da pride čas, ko bodo morala biti, ker jih bi sicer zunanje žitorodne velike dežele uničile; gospodarska politika pa mora uže zdaj skrbeti, da se bremena od leta do leta zmanjšujejo.

Niso pa le davki, ki teže ubogega kmeta; mnogo bolj ga tlači zemljiščni dolg in razne druge pristojbine, ali procenti. Kako se zadolženja na zemljišču množe, kaže nam to, da je sedaj v avstrijskih deželah nad dve milijardi intabuliranega dolga na zemljiščih. Ako pomislimo, da ta dolg leto za letom od 15—30 milijonov gl. narasta, sprevidimo, kam pridemo, ako se to vsaj nekoliko ne prepreči.

Ne zmenivši se zato, da si mora vsak zadolženec prizadevati, da vsako leto vsaj nekoliko tega dolga poravna, pomislimo, koliko obresti mora vsakdo na leto plačevati. In kde so drugi stroški za vsakdanje potrebe! kde denar, ki ga mora plačevati temu ali onemu, kojemu je dolžan, ne da bi upnik bil na njegovo zemljišče intabuliran.

Ako k temu prištejemo slučaj, ko mu zemlja ne rodi, ko mu se kaka nesreča na domu pripeti, ako je morda oni kmet razvajen, ako mora odelovati kako hči ali brata in sprevidimo, da mora njegova kmetija hirati in propadati, dokler popolnoma ne razpade ali na boben pride.

Ako torej prištejemo raznim moram, ki kmeta teže, previsoke davke, zadolženje njegovega zemljišča, razne pristojbine in občinske doklade, od dotanje bratov in hišnih hčeri, razvade kakoršne so; draga obleka, prebogat pojedine, pijančevanje itd. in tem pridružimo še deljenje zemljišč v enake dele po smrti očetovej; jasno je iz vsega tega, da kmetijstvo skoraj posilno leze v dolg, iz kojega se redkokrat izkoplje ter vedno bolj proti propadu stopa.

(Dalje prib.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarjevo lastnoročno pismo grofu Taffeju sprejema odstop trgovinskega ministra barona Pino ter začasno izroča vodstvo trgovinskega ministerstva otelknemu načelniku Puszwaldu. Drugo cesarjevo lastnoročno pismo baronu Pino pa izreka temu popolno priznavanje za dolgoletne izvršne službe, katere je opravljal državi z veliko gorečnostjo in domoljubno požrtvovalnostjo. — Da je Pino odstopil, temu je uzrok ta, da v nekaterih stvareh ni bil v soglasji z družimi ministri in posebno s finančnim ministrom. V parlamentarnih krogih je bilo uže dalj časa znano, da od barona Pino izdana uredba poštne hranilnice ni po godu drugim ministrom. Baron Pino te uredbe ni predložil v potrdbo ministerskemu svetu, kakor je to pri tako važnih zadevah navada. Ta uredba daje vodji poštne hranilnice skoraj toliko oblast, kakor ministru samemu, a veliko manj odgovornosti. Govorilo se je o njej tudi v proračunskem odseku, a razprava se je pretrgala, ker trgovinskega ministra ni bilo v seji, finančni minister pa uredbe ni hotel zagovarjati. Ker se je potem še ministerski svet izrekel zoper uredbo, tedaj trgovinskemu ministru ni ostalo drugega, nego preklic uredbe, ali pa odstop. Izvolil je drugo. Opomniti je še, da je bil baron Pino s finančnim ministrom uže dalj časa v navskrižji zaradi poštne hranilnice. — Baron Pino je stopil v Taffejevo ministerstvo 14. januarja 1881 in vsak mu z dobro vestjo mora dati spričalo, da se je mnogo in uspešno trudil za povzdigo trgovine, obrti in pomnožitve občil. Njegovo pošteno, državi in deželi koristno delovanje na Primorskem je nam vsem še v živem spominu, in zato toliko bolj obžalujemo, da je z javnega pozorišča stopil mož, ki je užival popolno naše zaupanje, kateremu smo hvaležni uže zato, ker je bil nam pravičen.

Nov trgovinski minister se ne utegne tako hitro imenovati. Sprevideli so namreč merodajni krogi, da ima minister preobilo raznih strok, da mu ni mogoče na vse se ozirati, zato se namerjava to ministerstvo razdeliti v dve osrednji oblasti in sicer v ministerstvo za trgovino in ministerstvo za komunikacije. — Ukaz trgovinskega ministra, glede uredbe in področja vodstva poštne hranilnice, preklical se je vsled cesarjeve dovolitve z ukazom trgovinskega ministerstva od 18. t. m. ter je takoj zgubil veljavo.

Poslanskej zbornici državnega zbora je vlada 16. t. m. predložila zakonsko osnovo glede obligatorične preskušnje ročnega strelnega orožja. Potem so se vršile volitve v odseke in izvolilo se je tudi 12 udov v državno sodišče. Na predlog poslanca Kronaweter sta se odseka za borsni davek in carino izjavila za javna; predlog istega poslanca, naj se tudi jezikovni odsek izreče za javni, bil je zavržen. Nato je poslanec Jaques utemeljeval svoj predlog, glede zavarovanja eksekucije na plačo nedržavnih uradnikov. Poslanec Fiegl in Pattai sta ta predlog podpirala, želela pa, naj se razširi. Razprava se je potem odložila. Poslanec Knotz je interpeliral glede česke severne železnice.

Poslanska zbornica je v seji 17. t. m. izročila vladno predlogo zastran preskušnje

ročnega strelnega orožja obrtnemu odseku, predlogo poslanca Jaques zastran varstva eksekucije plač nedržavnih uradnikov pa pravosodnemu odseku; oba predloga poslancev Kronaweter in Scharschmid glede službene pragmatike za nesodniške uradnike izročila sta se odseku 24 poslancev, ki se ima še izvoliti. Predlog poslanca Tausche, naj se izda zakon zoper kvarjenje živeža, izročil se kazensko-zakonskemu odseku. Včeraj je bila zopet seja, na dnevnem redu je bil proračun za leto 1886.

Proračunski odsek je 18. t. m. na predlog poslanca Schaupa izvolil pododsek, ki se ima pečati s prašanjem poštne hranilnice. — Naučni minister je odseku naznanil, da ozbiljno preudari povišanje šolnine z ozirom na velike tirjatve srednjih šol. Tudi oprostitev od šolnine se imajo prerediti. Glede zboljšanja plač supletov upa minister še letos staviti predloge.

Praški vrhovni in brnski škof sta 18. t. m. prišla v Rim.

Avstrijsko-ogerska banka sklepa z avstrijsko in ogersko vlado posebno pogodbo, po kateri bode opravičena, svoja opravila raztegniti tudi na Bosno in Hercegovino in lichtensteinsko knježevino. Banka napravi v Sarajevu podružnico.

Vnanje dežele.

Iz Belega grada se 15. t. m. poroča, da je kralj izdal ukaz, vsled katerega se ima vojska zmanjšati v mirovni stan.

Iz Belega grada se 18. t. m. poroča: V današnjem ministerskem svetu je Garašanin razložil Srbiji notranje in zunanje stanje ter nasvetoval, naj ministerstvo odstopi. Garašaninovi prijatelji pa mu odstop odsvetujejo in priporočajo, naj se razpšeje volitve za skupščino. Pri vsem tem pa Garašanin neče odstopiti od svojega sklepa ter se hoče napotiti h kralju, da mu izroči prošnjo za odstop.

Srbsko-bolgarska mirovna pogodba je bila 18. t. m. v Bukrešu zamenjana, in tako je vsaj za zdaj konec srbsko-bolgarskega prašanja, če pa je tudi konec sovraštva, to je drugo prašanje.

Rusija pomorsko vojno moč silno množi. Zdaj je 25 vojnih ladij v delu i nekoliko uže dovršenih, da pomože vojno moč v vshodnjem morji, črnem morji i na sibirskem primorji. Mej temi so velike oklopne fregate: »Katarina«, »Car Aleksander II.«, »Sinope«, »Čezme«, »Admiral Nahimov«. V Kronstadtu se utrjuje luka, tako tudi v Sebastopolji; v vshodnjem morji se dela posebna luka za baltiško brodovje.

Iz Aten se poroča, da se grška vlada nikakor neče udati zahtevanju vevlasti. Vsled tega Angleži prete, da Grško puste svojej usodi, naj sama s Turčijo poravna svoj račun.

Papež je 11. t. m. poslal posebnega poslanca v Berlin k Bismarku z lastnoročnim pismom, v katerem se mu zahvaljuje za pohvalne besede, katere je v parlamentu o njem govoril.

V italijanskej poslanskej zbornici je 15. t. m. grof Robilant izjavil, da se je zaradi deževja poslanstvo k abisinskemu kralju odložilo, in da je poslanec Pozzolini v Rim nazaj poklican. Čudno, da v Rimu niso vedeli, da je v tem času v Abisiniji deževno vreme — menda je tudi političen dež.

V Londonu je v ministerstvu nastala kriza zaradi rešitve irskega zemljiškega prašanja. Chamberlain je zoper razvlasti-

tev grajščinskih posestev in vsled tega skoraj gotovo odstopi. Gladstone je v parlamentu svoje stanje jako utrdil.

Angleška je vsled prilastitve birmanskega kraljestva prišla v nasprotje s kitajskim cesarstvom. Kitajska vlada namreč zahteva, naj jej Angleška odstopi Bhama na reki Iravadi z njegovo okolico. Ali taga Angleška vlada nikoli ne stori, ker je reka Iravadi krvna žila za angleško trgovino v birmanskem kraljestvu.

V Mančestru na Angleškem so 17. t. m. zopet delavci hudo razsajali in okna pobijali, ker so mestne gosposke izjavile, da jim nemorejo dati dela.

Iz Kahire se poroča, da je Muktar paša na Wolfov predlog, naj egiptovska vojska zasede Vadi Halfo, odgovoril, da sedanja egiptovska vojska še toliko moči nema, da bi branila Egipt proti upornikom.

DOPISI.

Iz Tržaške okolice 16. marca.

Dne 6. marca t. l. so se dva sosedja zgoranje okolice hudo sprla zavojo svaženja vasi. To je bilo pa popolnoma nasproti delu in plačilu v mestu. V mestu se plačuje veliko, da se nesnaga in gnoj odpravi, v mestnej okolici pa se večkrat prigodi, da se veliko za blato ali gnoj plača in tudi prepira, kdor ga prav hoče imeti.

6. t. m. je snažil pot pri svojem vrtu in pri svoji hiši sosed Slana, vidi ga drugi sosed z imenom Rešelika, oni je vzel za svaženje loko ali kal, kamor se živina goni napajati. Sosed Rešelika pa plane na Slano, očita mu, da on pobira njegovo blato. Slana ugovarja, da je njegovo in tako sta se sprla in začela tepsti tako, da so morali drugi sosedje priti mirit. Slana beži na svoje dvorišče in se zapre, Rešelika gre za njim in ker so bila vrata zaprta, tolče povratih z orodjem in pravi, da mora Slano ubiti.

Ker pa je videl Rešelika, da ni mogoče do njega skozi vrata, v jezi gre na dvor drugega sosedja, da bi splazil črez zid na Slanin dvor in bi ga še pretepel, a to ni bilo mogoče, ker je bil zid previsok in tako je nehal tepež.

Drugi dan v nedeljo na 7. t. m. gre Slana do g. okrajnega komisarja in pove, kako se mu je zgodilo. Po tej tožbi pridejo blizu 5. ure popoldne žendarmi in poprašujejo še ene in druge priče, kako se je to zgodilo in okoli 6. ure zvežejo Rešelika in ga ženejo v Bazovico in potem v Trst v zapor. Sicer pa bi se bila ta stvar pod starim županom mirno poravnala, le komisari postopajo v nesrečo okoličanov. Kdaj bode konec te krutosti? Okoličan.

Iz Lokve, 16. marca. — (Pustna klobasa) — Uže je minola skoraj večnost, kar ti ni em o posvetnih, ne narodnih zadevah nič poročal; še celo v črnilniku se je napravila goščava — in peró je tudi uže skoraj orujavelo, da niti pisati, ne praskati ni več hotelo. Ali vjezil sem se in si mi-lil: ode rifa, ode rafa, danes moraš pisati. In kaj bi zdaj poročal, vsaj uže ves svet vpije in pisari, da je mraz, led, sneg, in le večni sneg, in pa še bel, ne črn. — Pisal bi bil uže poprej o tem nesrečnem snegu, ali dokler je gospod norc »puste« meji nami kraljeval, bavil sem se ž njim, in se nisem menil ni za sneg, ni za led. — Predpustni čas je čas razveseljevanja, in sploh vse v tem prostem času oživlja. Društva, čitalnice, rodoljubni mladina napravljajo si prapustne veselice, plesa lakomni ljudje, če jih le noge morejo nositi, plešejo, drugi skačejo, noré, šemijo se, spakujejo, prileteti fantije in dekleta se preseljujejo v stan sv. Lukeža, še celo kak stari vdovec, ako ga le udje še pokonci drže, še on se o pustnem času kaj zmišljuje.

Draga mi »Edinost«: tudi tukaj v Lokvi so se letos pripetile vse enake dogodbe.

Imeli smo en par prav lepih veselice, koje nam so naši mladi pevci, kot prvi-krat, svojega obstoja v minolem predpustnem času napravili, v starem 400 letnem Tabru, koji so o priliki praznovali tudi 400 letnico njega obstoja, na kojem so se pred 400 leti kristijani proti ljutemu Turku bojevali. Minoli predpust pa se je na tej starej grajščini videlo nekaj posebnega za našo vas. Velika sobana in stopnice so bile krasno dekorirane, notri pa ti je donelo lepo petje mladih lokavskih pevcev, i pevk nj. Videl si igre, koje so izvrševali sami domači in skoraj naj več kmečki diletantje, in so večinoma tudi prvi-krat nastopili, in častno svojo nalogo izvršili. Sploh vse je bilo nepričakovano dobro izvršeno.

Ali draga »Edinost«, vse enako ti jaz danes ne bodem vsega na tanko opisoval, kako in kaj je bilo, ker mi moje zaruja-velo peró zumerom v oči škropi in papir trže. Nu — pa da ti z eno besedo popišem, kako i kaj je bilo, povem ti, da smo —

plesali, skakali, veselili se, pili, peli, klobase jedli, ženili se in neki še celo poročili. In tudi jaz sem si mislil kaj enakega; ali — nobena me ni hotela snubiti, in jaz tudi se nisem hotel preveč ženskemu spolu vpogibati.

Nu, nu; zakaj pa bi se bil? Saj nisem tako ubog; nu, preveč bogat tudi ne. Grd pa tudi nisem, nu, nu, preveč lep tudi nisem ne, pijem pa ga rad, nu, kaj za to: en glaž-k al pa dva, to mi še le korajžo dal zatorej mislim, da — takega možička ne bi se mogla nobena krulj-va braniti. — Aj, Aj! uže sem skoraj pozabil, da je postni, in ne več pustni čas zdaj, in da je treba ženitev na stran pustiti in druge reči misliti. Zda pa, ko je gospod odrtnik pust umrl, ali je zmiznol, tega ne vem, ker neki celo pravijo, da so ga ustrelili. — V tem žalostnem postnem času pa večkrat za pero primem, da mi spet ne zarujati ter popišem in poravnam vse v pustnem času storjene pregreške. Danes pa mi to šembrano pero i črnilo zmerom zabavlja, da skoraj nemorem ti dalje kaj povedati.

Še nekaj pa vendar, draga mi »Edinost«, moram ti popisati. Vsak pesnik, ali pisatelj, ali tudi skladatelj, naj si bode še tako izvrsten, vendar mora kje imeti kakšnega nasprotnega kritikarja. In kdo bi mislil, da imamo tudi v Lokvi take kritike? Ali imamo jih. Prvi je nek Bilem hole, koji naše nove pevce javno pred ljudstvom kritikuje; naj si bode na veselici, ali tudi v cerkvi. To vam je neka glava na visokem! Ta naš veliki kritikar bi gotovo znal tudi prešiču ščetine kritizirati. Takemu človeku bi jaz sretoval, da bolje stori, ako mirno svojo službo opravlja, naše pevce pa, še kot novince, naj pri miru pusti. Kaj oni morejo z svojimi glasovi storiti, to se sami kritikujejo; zatorej jim ni treba kakšnega kraškega medveda za kritikarja. Ako je pa tak človek navešlico zato prišel, in v cerkev zato gre; da še druge mirne ljudi z svojo kritiko žali, bolje je, da doma ostane. Za tem pa imamo še par starih domačih kritikarjev, kojih pa danes nemam časa omeniti, ker je bolje, da premišljam postni čas, nego da s takimi kvantami list mažem.

No, ker pa imam uže to zarujavelo pero v roki, naj še nekoliko o občinskih zadevah napraskam. Pred nekoliko tedni je bila tukaj volitev občinskega starešinstva in izvoljenih je bilo dvanajst občinskih zastopnikov, in vsi izvoljeni so možje dobrega značaja. V nedeljo 14. t. m. pa so izvoljeni možje volili mej seboj vaškega župana, izvoljen in potrjen je bil jednoglasno prešnji župan, Josip Gregorič. Občinsko starešinstvo je za prav spoznalo, da je starega uže 7 let opravljačega župana na novo potrdilo.

Mož je skrben in dela neutrudljivo za korist vse občine, o tem se lahko vsak občinar prepriča; koliko je občinska blagajnica na boljem, od kar nam župani sedanjí župan J. Gregorič. Da pa ima tudi on svoje nasprotné kritike, tega mi ni treba pisati, ker marsikdo je uže večkrat čital v raznih listih, kako se je v vanj zagajal nek sršen, ter poštene može pred svetom črnil, koliko pa je bilo vse eno lajsanje sršenovo vredno, to lahko vsak sodi po zadnji volitvi. Sršenov pa zdaj v Lokvi ni več! Župan pa je še vedno oni, kakor je bil poprej, in mu tudi vsak Lokve želi, da bi nam še na mnoga leta tako skrbno župani! Bog nam ga živi!

Za danes, draga »Edinost«, mislim, da sem ti razodel vse tukajšne manevre, koje so se vršile v minolem pustnem kraljevanju. Zda pa prosim vse one čitatelje, koji bodo ta moj dopisček čitali, in pri tej priliki vdobé kak majhen vbodec, naj mi nikar za zlo ne jemljejo; ako pa se kdo prav malo razsrdi, naj si predno more čevlji izuje, potem pa bode vse na boljem.

Obečam pa vam, da vam drugi pot, za Velikonočne piruhe, kaj boljega prinesem, ako Vam pustna klobasa prav ne ugaja. Za danes pa z Bogom! Vas pozdravlja Metuljček!!

Komen, (konec.) Dalje naj še omenim, da so mešani zbori nalašč zato sestavljeni, da jih skupno pojo možki in ženski — tedaj mešani zbor.

Komenski pevci tudi v cerkvi pojo in goje cerkveno petje, kolikor zahteva potreba. Pa storilo bi se v tem obziru še veliko več lahko, a prvič so slabe orglje in pa večno kritikovanje dveh v petju nevednih gospodov spodkopuje pevcev veselje do cerkvenega petja. Prvdiansko leto je v Svetem nek gospod nagovarjal nekatere pevce, naj ne gredo pet v cerkev na dan sv. Jurja t. j. na dan cerkvenega patrona, ter jim zato ponudil 5 for. za pijačo. Da bi se pa pevci ne mogli umakniti zastaviti so morali ure. Rečeno — storjeno. Praznik sv. Jurja smo obhajali s tiho mašo, mesto za navadno slovesno. Da odgovorim še na nek napad v dopisu 5. t. m. vprašam Vas g. dopisnik: kolikokrat je kdo drug pel pri sloves. svetih mašah v cerkvi, kakor komenski pevci? Odgovorite!

5. V dopisu napada dopisnik tudi g. Luznika deklaracijo, ki je bila resnična čast izpovedano vrlo dobra. G. Luznik je žel splošno pohvalo. Ker omenjeni dopi-

snik pravi, da ni gosp. Luz. iz Lavričeve šole, vprašam, kje je tukaj logika? Kaj mislite, da ni bilo pred dr. Lavričem in za njim nobenega deklaratorja več. Ko je pokojni dr. Lavrič v Gorici vežbal v tej stroki učečo se mladino, nosil je gosp. Luznik gotovo še prekane blače.

6. Tudi govor, katerega zaničljivo omenja dopisnik, govoril je naš vrli g. podpredsednik prav dobro in v srce segajoče. To vam je mož jeklenega značaja, pošteni-ak v vsakem obziru in morda edini na vsej Primorskej, ki uraduje izključivo v našej milje materinščini. In tega moža se upa razžaliti človeče, ki ni vredno, da bi mu prah s čevljev brisalo.

7. Trditev, da nema naše pevsko in bralno društvo »Lira« nasprotnikov, ta je neresnična. Za danes naj omenim le izjavo nekega gospoda v necem slov. časniku, kder je trdil, da »Lira« ni več, da si tudi je brojala prav toliko (80) udov, kakor danes. Ali se ne pravi to sovražno in zaničljivo rovatí proti poštemu društvu? In ko se je »bralno društvo« ustanovilo, prosil sem v imenu pevcev, naj se tudi oni sprejmo in corpore v to društvo, in kdo je nasprotoval pevcevm? — Ona dva gospoda, ker ne marata, da bi jima kmet čez ramena bral. Sin kmečkih starišev se sramuje shajati s kmetovalci, ter jim pomagati do zavednosti in olake! Proklete grablje!!!

Kakor g. dopisnik ali spisatelj dopisa v »Edinosti« 5. marca trdi, da se nekateri ne strinjajo z vedenjem, delovanjem itd. nekaterih »Lirašev«, tedaj ako bi ti poslednji prav resnično surovi in neolikaní bili, ali ni v prvej vrsti poklicano ali učiteljsvo in č. duhovščina, da take ljudi podučí? Ali menita, da se neolikanec s zmizranjem in napadi izobrazí? Ker je gosp. dopisnik s komenske meje 5. marca tako zelo natančen in sploh v vseh svojih poročilih, kadar gre za maščevanje, vprašam Vas, zakaj pa niste pisali jako zanimivo in še nikoli ališano prigodbo o glasovitem plesu. Ako ta gospodar kriči, da se jo dovolj ne spoštuje, da se »Lirini« udje lepo ne vedejo itd. Zakaj ne pometa naj prvo pred svojim pragom in ne daje ljudstvu zmizraj in povsod dobrega zgleda. Vestno je v svojem dopisu dopisnik (spisatelj) omenil »Salto mortale«, ki se je prigodil po nesreči pri plesu »Lirine« veselice, a čudno i nad vse čudno je, da nikdar kakor vesten dopisnik ni omenil onega »Salta mortale« dne Sv. R. Telesa.

8. Pomaknimo se za eno točko dalje. V svojem dopisu 5. marca vendar g. ne navzoči spisatelj priznava, da se je igra »Kateri bo« dobro predstavljala, a ne more mimo, da ne bi piskol, rekši, da je zavedno igralcev bila »pogreta rihta«. Ta igra se je predstavljala l. 1880. in sicer izmeji sedaj osmih oseb, katere so igrali, predstavljale so jo takrat le dve (Švara, Prelec) Tedaj za šest je bila čista »nova rihta« in ne za večino »pogreta«.

9. Kar se sobe tiče, omeniti moram, da je dotična 9 in pol mt. dolga in 5 mt. široka, resnično je bila za toliko udeležencev pretesna, a ker ni v Komnu večje, zadovoljiti smo se morali s tem prostorom.

10. Tudi na jed in pijačo preide spisatelj, ter zaničljivo omenja kuhinjo itd. To so take malenkosti, da jim človek niti ne more odgovarjati, prepustim to sodbo pa slav. občinstvu in Vašim trž. vrlim »Sokolom«, kateri Vam lahko resnico izpovedo.

11. Pri plesu, kder je plesalo 50 parov, gotovo ni bilo tako prijetno, kakor ako bi jih bilo manj. In da si prav so se naredili 3 odelki, bila je vse eno gnječa. To pa sleherni zna, da je tem večja zmešnjava, kolikor več ljudi je.

Oni dopis, katerega mnogi močno obsojajo, provzročil je mnogo nevolje. Gospodje, ki so »Liro« spodkopavali, zgubili so še onih par prijateljev, katere so še zadnje čase imeli. Kopali ste »Liri« jama, a pazite, da sami va—nj ne padete. Vsled dopisa v cenj. 19. št. »Edinosti« je izstopilo 8 naveljavnih gospodov iz »Bralnega društva«, v katerem komandirata in figurirata »Liri« nasprotna gospoda.

Tedaj uže iz tega je razvidno, kakšno je javno menenje o »Bralnem društvu« in o omenjenih figurantih, ter zdaj smo se v novič prepričali, da neopravičeno natolcevanje predsedá poštemjakom!

Nič več nisem povedal, razen resnice, katere mi ne more nihko ovreči.

»Bat z batom«!

Ker se baha Vaš gospod spisatelj dopisun z »jako učenimi« latinskimi pregovori, ne vem, zakaj bi se tudi jaz uč-no neizrazil: Vox populi, vox D-i!

Alojzij Štrekelj in somišljeniki.

Iz Kanala 15. marča. Kanal napreduje, vabiti smo nepričakovano javni vrt »giardino publico« dobra ideja ta za olepšanje trga, nam Kanalcem pak v nobeno korist, kajti, ako le stopiš van pred svojo hišo, uže si pod orehom ali kakšnim drugim listnatim drevesom v »enci, kaj si hočeš lepše in hladnejše sence, nego si jo na Gradu pred stanovanjem našega lju-beznega rojaka Franca Črnčevga vdobiš? In ako imaš še kaj novcev v žepu, vjudno in prav dobro ti postrege. Veseli bi pa naš novi javni vrt fletne Kraševke, da se

bodo tam hladile o senci in počivale, potem ko so nam vsa naša jajca pobrale; ako si hočeš jajce privoščiti, plačati moraš zanj 4 novce, če si tako srečen, da je dobiš. Torej javni vrt je le za senco, katere pa imamo v Kanalu obilo na prodaj.

Solnce, solnce, več solnce potrebujemo v Kanalu; solnce naj nam sije, da si okrepča naše slabo sedanje stanje. Gledalo naj bi se na to, da se prične popravljanje jako slabe ceste od Kanala skozi Avče do sv. Lucije, da si roke podamo z našimi sosedi in s kupčijo in rokodelstvom drug drugemu pomoremo.

Dalje naj bi se skrbelo za boljše kmetijsko stanje, stare vinske trte gredo na ogenj, prav tako sadno drevje, po nekaterih krajih pa se malo, v drugih pa čisto nič novega ne vsadi, veliko jih je, ki bi radi sadili, ali ne vedo, kako si pomagati in kde dobiti novih vinskih trt, ker našemu cividinn podnebje ni več ugodno, toraj, ako si hočete pridobiti čast in hvalo, več solnce nam preskrbite, za senco si bodemo uže sami pomagali.

Iz Št. Viške gore 15. marca.

Kakor je bilo v časnikih uže naznanjeno, imeli smo tukaj veselico s znanim sporedom. Veselica se je vršila po sporedu redno in dobro. Čuditi se moramo našim kmečkim mladenci, koji niso morda še nobenkrat takih veselice videli, da so se uže prvi krat na odru dobro obnesli. Petje se je vršilo posebno dobro, a najbolj se je poslušalcem dopadala pesem z mešanim zborom »Domovina«. Vse hvale vredni so naši pevci in mlade pevkinje, ker so se pridno trudili, da se je napravila prva veselica v rojstvenem njihovem kraju. Iznenadila nas je pa posebno deklaracija »Zimski dan«. Mlada deklarovalka pokazala nam je dovršeno spretnost v deklarovanju. Čistega dohodka nam je ostalo 10 gl., kar nismo pričakovali. Mladenci in deklice i svojo dolžnost ste dobro spolnili. Le tako naprej in hvaló bodo dajali vam potomeci, kot začetek kom narodne zavesti in podučljivosti. Gojite lepo petje pridno, ker:

Kder lepa pesem se glasi,
Tam slabih ni ljudi.
Upam da se k malu pri drugi veselici
vidimo. V kar Bog pomozil!

V Cerknem 15. marča 1886. (Izv. dop.)

Iz vsacega kraja imate kak dopis, koji poročajo bralcem Vašega cenjenega lista dogodke dotičnih okrajev, a iz Cerknjanskega ne slišimo nič. A vendar se tudi tukaj marsikaj novega pripeti; zato sem se namenil popisati vam nek dogodek, ki kaže, kako je složnost potrebna pri najmanjši stvari.

Ravne so mala vas ter stoji na hribu 707 m. nad morjem. Prebivalci te vasi imajo prečnost pred Bogom, da jim pošlje večkrat električno razsvetljavo brezplačno ter brez fizične priprave. Tako je tudi larsko leto zadela ona iskra v zvonik in ga precej pokvarila, zraven pa tudi v cerkvi posamezne dele nekoliko ogledala. Trebalo je tedaj popravila. Tamošnji g. oskrbnik pa si je mislil drugače: čemu popravljati zvonik in cerkev, moral bi preveč globoko sedeti v možnjo, raje dam manjši zvon (ki je bil pa še vedno dober), preleti in nekoliko zboljšati. A ne mislite si, da je ta gospod delal kakor bi moral delati. On najme delalca, da bi snel zvon, brez dogovora svojih podložnih ovčic ter zoper voljo ključarjev. Tu pa stopi mogočni Kalfol, kateri je mož mej možaki, se svojo stranko na noge ter trdi, naj bi se denar mesto za zvon, raje za popravo zvonika i cerkve prihranil. G. oskrbnik pa, kojemu je naš Gospod pri njegovem oživljenju podelil tako hitrost v govoru, da bi ga najbolj izurjen brzopisec ne dotekel, ne odstopi od svojega namena in pri tem je prišlo celo v cerkvi do prepira mej strankama.

Mož ki, kie je sloga, brez katere ni nikdar napredka? Zakaj se niste poprej doma dogovorili in ne bilo bi vam treba po uradnih časa prodajati in tudi ne žandarmerijske pomoči vašej dvojici pri prevažanju onega zvončka.

Erare humanum, a treba od svoje zmote odjenjati, če tudi kdo misli, da je sam dovolj močan.

Sloga jači, nesloga tlači! B—.

Domače in razne vesti.

Mestni župan dr. Bazzoni je bil danes opoldne zaprisežen in slovesno vmeščen na tržaski županski stol.

† Učitelj Anton Zora, oče sedanjega goriškega pokneženega vrhovnega škofa, umrl je v 82. letu v torek v Prvačini.

Družabnikom in družabnicam del. podp. društva. Jutri zvečer ob 7 i pol uri bode predavanje v društvenih prostorih. Odbor je sklenol, da bode letni občni zbor društva drugo nedeljo v aprilu, to je 11. aprila. Računi so uže sklenjeni in kažejo, da je društvo larsko leto prištedilo blizu f. 2800, gotovo lep vspeh!

G. profesor E. Kramar zapusti že prihodnji teden Trst in se preseli v Gorico, da uže s 1. aprilom nastopi službo ravnatelja kmet. šole v Gorici. Ako dobimo zdaj drugega popotnega učitelja, to nam ni znano in menda tudi v merodajnih krogih ni odločeno. Kakor se sliši, bode g. E. Kramar izdal kmetijsko knjigo za ljudske šole, katera bode služila v šolah na deželi, kakor jako koristno berilo. Imamo sicer uže mnogo kmet. knjig, ali uprav take knjige in s tem namenom nam je majkalo. O tej knjigi bomo kasneje obširneje govorili.

Prve prihodnje porote v Trstu, Gorici in Rovinju se prične 10. maja dopoldne ob 9. uri.

Služba profesorja za fiziko in matematiko je na tržaški trgovinske in navtične akademiji razpisana. Plača znaša 1200 gld. službena doklada 360 gld., petletne doklade po 200 gld. do 25. službenega leta. Prošnje se imajo vložiti do 15. maja pri s. k. deželnem namestniku za Primorsko.

Služba kancelista za zemljiške knjige v Piranu je razpisana; prošnje se imajo vložiti do 3. aprila pri c. k. deželnem sodišču v Trstu.

Tržaške novosti:

Bismark v Trstu. Govori se po Trstu, da pride Bismark v Miramar na zrak. Bolehen je in zdravniki mu svetujejo, da bi šel na jug. Vsled tega je nekda sklenol, da pride v Trst in naš cesar, da mu je za bivališče ponudil grad Miramar. — Ako ne drugo, je zanimiva rača to.

Ljubosumnost uzrok umora. — Maksimilijan Fegec, čisto mlad mehanik pri Lloyd strastno ljubi 18 letno šiviljo Ano Mareš, ki stanuje v Gornji Carbolli. — Pa uže nekaj časa je začel Fegec dvomiti nad pravo ljubeznijo svoje ljubice, katera je vsled tega mnogo trpela in vse sitnosti voljno prenašala. V ponedeljek zvečer je šel Fegec po ljubico v ulico Madonna del Mare, kder je delala, da jo spremi domu. Šla sta mirno poleg brega Sv. Andreja, ali ko sta bila poleg javne kopelji Sv. Andreja, unel se je hud prepir; Ana je vsled tega popustila ljubega; ali on je za njo dvakrat ustrelil se samokresom; uboga se je zgrudila na tla na pol mrtva. To videč, Fegec tudi sebe ustrelil v prsa. Nek pilot, ki je to od daleč videl, hitro je pritekel na mesto ter oba ranjena prenesel v bližnje svoje stanovanje. Kmalu je bila na mestu tuja komisija, katera je dala odnesti Ano k starišem, Fegeca pa v bolnico. Ana je še v smrtni nevarnosti, nje ljubi pa se čuti uže bolje.

Samomor. Pred nekaterimi dnevi si je nek. rep. šivilja zaudala in je umrla. Vzrok je bila nesrečna ljubezen.

Mladet Irredentarja, kakor se sliši, sina ravnatelja užitniškega davka, nekoga Polonio so straže prešlo soboto uklenjenega peljale v zapor, ker se je jim superstavil, ko so mu straže v neke gostilni ukazale, naj ne razsaja.

Vreme. Mej tem, ko je še v nedeljo zjutraj padal sneg po Tržaških ulicah, imamo včeraj in danes najlepše vreme in upamo, da nam zima vendar enkrat odleže. Sicer pa je Mathieu de la Drome vendar skoro vse uganol.

Policijsko. Nek mlad 18letni italijanski po-topač, rodoma onkraj luže, po imenu Menotti L., je uže mnogo časa po Trstu postopal. A ker mu je denara zmanjkalo, je začel hoditi po prodajalnicah zlatarjev ter se navadno prav trdo pogajal za kak prstan ali kako zaponko. Navadno ni nič kupil; ali z rokami je znal tako dobro manevrirati, da mu je vsakikrat ostal kak prstan v žepu. Policija je to zavohala in nedosegljivi Titz je lopova aretiral. Po natančnej preiskavi se je zvedelo, da je ukradel na ta način nad 12 dragocenih prstanov v vrednosti kakih 7—800 gld. — Neznani tatovi so vdrl v nek magazin v ulici Fontanone ter odnesli pomeranč za 16 gld. — Zaprla je policija tudi več sumljivih oseb in ponočnih razsajalcev. — Dezerterja so našli skritega na neke dalnatiški ladiji. — Dve dekli so te dni zaprl, ker ste gospodarjem zneverile nekoliko denara, potem pa ubegnoli.

Nova jama. Ko so delalci predirali tunel št. 3 hrpeljske železnice mej Borštom in Drago prišli so na prav lepo vilenico (groto) 30 metrov dolgo in 20 metrov široko; v njej se nabijajo nekda prav krasni stalaktiti.

Popravek dopisa iz Podrage 22. t. m. Pogreb g. g. Pogačnika beneficijata podraškega ni bil, kakor je bilo v zadnjem listu Edinosti tiskano, 12. proenca, ampak pogreb je bil 12. svečana t. l.

Pobiranje doneskov za zgradbo »Narodnega Doma« v Ljubljani. Brez dvojbe najvažnejši dogodek iz zadnjih časov in iz zgodovine našega nabitja je ta, da je kmetijska zveza »Edinost« ves čisti dohodek plesne veselice, ki jo je priredila v soboto 20. februarja t. l. v čitalniški prostorih na korist »Narodnemu Domu«, naklonila naši družbi ter znesku 110 fr. 89 kr. pridodala iz svojega še toliko, da je kupila za celo svoto 120 fr. deseterkrajarsko knjižico pod št. LXXXI. To e tedaj prva v polni svoti razprodana

deseterkrajarska knjižica, kar je v tem bolj uvaževalno, ker je način razprodaje zaes mikaven in vse posneme vreden. Gospodom darovalcem moramo klicati s Horacijem: »Omne tulit punctum, qui miscuit utile duci«.

Veselica, v vsakem obziru sjajna, ki se je obnesla po vsem izvrstno in posebno glede mnogobrojne udeležitve nadkrilovala vse dosedanje veselice letošnjega predpusta. Na drugi strani pa koristni namen in zelo ugodni vsi za vse podpore vredno občnarodno podjetje. Gospodom iz veselikega odbora se posebe najpristneje zahvalo za ta zares blagodušni in izdatni dar. Prvi tisočak je že prekorašen. Hajdi na delo, da se nam bo kmalo nadejati drugega. »Exempla trahunt«.

Razben te smo pa dobili v zadnjem času tudi več krajcarskih knjižic razprodanih; njih število je naraslo na 55 in se je tedaj pomnožilo za 5. Pred vsem nam je omenili g. župnika Dr. R. iz Vidma, ki je sam kupil kot 51. krajcarsko knjižico pod št. 326 (sedmi slučaj). Ostale štiri knjižice smo dobili iz Ljubljane: 52. pod št. 228 od g. H. T. 53 pod št. 497 od g. dr. V. G. (v četrti) 54 pod št. 415 od g. E. L. (v peti) in 55 pod št. 2 od g. G. P.) Lepo hvalo vsem zavedanim in marljivim nabiralcem.

Kakor je razvidno iz izkaza, ki je bil objavljen v sobotni številki »Slov. Naroda«, je doslej nabranih že nad 1100 forintov. za ta kratek čas omenljiva in izdatna svota. Naša misel si pridobiva vedno več tal; čim večji vseh, tem večje, tem splošnejše zanimanje, tem hitreje tudi narastanje nabrane svote.

Kraszewski pride v Opatijo. Znano je, da je bil slavni poljski pesnik Kraszewski zaradi nekaj političnih zadev na več let na trdnjavo obsojen in da je stari mož v trdnjavi zbolel; prošnja do nemškega cesarja, naj ga pomilosti, ni bila uslišana; na vse zadnje so mu vendar vsled bolehnosti dovolili, da sme iti v Krakovo, a moral je položiti veliko kavelj. Ker pa se mu zdravje ni povrnolo, ne misli se več vrniti v ječo, kakor se poroča iz Krakovega, ampak pustiti kavelj pruskeji vladi in naseliti se v Opatijo.

Životopis papeža Leona XIII. Založniki životopisa generala Granta oznanjajo, da poleti 1887 izdajo životopis papeža Leona XIII. v dveh zvezkih. Prvi zvezek je uže v latinskem jeziku spisal nek velik dostojanstvenik katoliške cerkve. Z latinsko izdajo h krati izidata tudi francosko in italijanski prevod.

Zlato v Patagoniji. Iz argentinske republike se poroča, da so v Patagoniji mej Magelansko morso ožino in reko Galagos zadeli na bogate zlate žile, in več družb je uže vložilo pri vladi argentinske republike prošnje, naj jim dovoli kopanje. Argentinska republika je tudi na državne troške začela graditi glavno mesto za Patagonijo, ki se bo imenovalo Windma.

Prebivalstvo Italije znaša zdaj 29.800.000 duš in temu se prišteva 1 milijon Italijanov, ki stanujejo v tujih deželah. Pomnožilo se je prebivalstvo v letu 1872 za 193.000, v letu 1873 za 171.000, v letu 1884 za 350.000 in v letu 1885 za 394.000 duš. V zadnjih 15 letih se je prebivalstvo pomnožilo za 5 milijonov duš.

Tržno poročilo.

Kava — cene jako trdne. Moka fr. 95 do 105, Ceylon plant f. 76 do 125. Portorico f. 85 do 110, S. Domingo f. 50 do 61, Rio f. 42 do 56, Santos f. 45 do 58.

Sladkor. — Pile f. 20 do 23.50.

Sadje — fige v venci f. 13, Smyrna fr. 30 do 48, rožiči fr. 8 do 8.50, limoni i pomeranče f. 2 do 6.25, mandlji fr. 84 do 90, čespe bosan. in srbske for. 12 do 14, kranjske in hrvat. fr. 8 do 9, ovese fr. 22 do 28, Sultanina f. 31 do 45, opaša fr. 27 do 28.

Olje — namizno f. 52 do 75, jedilno f. 37 do 42, bombažno f. 25 do f. 32.

Petrolje — še vedno na f. 10.

Damači pridelki — fižol rudeči f. 10, koka f. 11.50 do 12, maslo f. 84 do 95.

Žito — pšenica banaška f. 10.

Les — dobro obrahtan, cene še precej trdne.

Seno — prodaja se zdaj po f. 2.30 do f. 2.70.

Borsno poročilo.

Borsa mlahova, kurzi papirjev nekoliko šibkeji.

Dunajska Borsna

dne 18. m. m.

Enotni drž. dolg v bankovcih	85 gld 75
Enotni drž. dolg v srebru	85
Zlata renta	114
5% avst. renta	101
Delnice narodne banke	878
Kreditne delnice	303
London 10 lir sterlin	125
Napoleon	—
C. kr. cekini	9
Kr. državnih mark	5

Javne zahvale.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v dolge bolezni dragega nam očeta Ivana Žvab, skazali mnogo sočutja, kakor tudi vsem onim, ki so ga spremili k večnemu počitku, izreka najsrčnejšo zahvalo:

Žalujocha rodbina.

Sv. Ivan, Vrdela, 18. marca 1886.

Spoštovanej gospodi, ki so predrago našo mater, vdovo **Terezijo Leban**, porojeno **Malnič**, spremili dne 16. t. m. v Komnu k zadnjemu počitku, izrekamo tem potem najtoplejšo zahvalo. V prvi vrsti to velja preč. duhovščini — posebno ljodmilnemu kaplanu, g. **Antonju Pahorju** v Komnu, blage pokojnice in našemu tolažilniku; nadalje čislannemu občinskemu zboru v Komnu, gg. uradnikom, učiteljskemu osebju in bralnemu društvu v Komnu za podarjena venca ter komenskim pevcem za petje v cerkvi in na grobu. Iskrena zahvala tudi vsem njim, ki so nam ustno ali pismeno izrazili svoje sočutje o prebitkeji izgubi s nepozabne, premile, vzorne matere naše!

V Komnu, 17. m. m.

Anton Leban.

nadučitelj v Komnu.

Fran Leban.

c. kr. zemlj.-knjižni

kancelist v Sežani.

Janko Leban.

učitelj v Avveru.

†
Tužnega srca javljamo prežalostno vest, da se je Bogu Vsegamogočnemu zazdelo našo iskreno ljubljeno soprogo oziroma mater i sestro, gospo

Marijo Hmelak

rojena **Pignatari**

po dolgej, mučnej bolezni previdno s sv. zakramenti za umirajoče danes 14. uri popoldne v 32 letu svoje dobe k sebi v boljši življenje poklicati.

Pogreb rajne je bil dne 19. t. m. ob 2 i pol popoldne.

Predrago pokojno priporočamo vsem sorodnikom prijateljem i znancem v preblagi spomin.

Zadušnice se bodo brale soboto ob 8 i pol zjutrej.

Lokave c. 17. m. m.

Franjo Hmelak soprogo

Franco i Ivan Pignatari bratja **Ernest, Franjo, Marija, Justina, Pavlina** in **Ida** otroci.

Postano).

Komen. 18. m. m. 1886. — (V obrambo) — Oziraje se na dopis v 22. št. »Edinost« z dne 10. m. m. 1886, moramo podpisano šolsko vodstvo resnici na čast sledeče objaviti:

Ni res, da ni hodil g. učitelj **Luznik** vsako nedeljo orglat k prvej sv. maši zaradi *bolehnosti* na prsih, *provzročene po velikem naporu v šoli* itd., kajti ravno g. **Luznik** ima izmej vseh štirih tukajšnjih učiteljskih močij najmanj šolskih ur na teden v pouk odmenjenih, in sicer: 25. — Obe gđ. učiteljici imati pa po 29 ur na teden, a voditelj 28.

Toliko v obrambo, da ne bode kdo mislil, da podpisano vodstvo g. **Luznika** z delom preobla.

Vojstvo četvorazrednice v Komnu, 18. m. m. 1886.

Podgrad dne 2. m. m. 1886. Krivični napadi dopisnika v »Edinosti« št. 17. zadržajoč gospoda c. k. cestnega upravnika za okraj Podgrad so nas jako užalili in razburili, zategatelj smo podpisani skle ali njegovo po krivem napadeno čast, kakor je bila javno omadeževana, tako tudi leto javno očistiti.

Svedčimo torej, da g. c. k. cestni oglednik **Alojzij Barič** je v svojem poslu popolnoma strokovnjak; da je pri ljudeh ljuba in spoštovana oseba, da je zmožen in zanesljiv tehnikar, kar spričujejo njegova tehnična dela, katera visoko c. kr. namestništvo v Trstu brez vse izjeme odobrava, da njegova tehnična dela niso tako draga (slana), ampak prav primerne cene, da je po rodu Dalmatinec, toraj Slovan, da spoštuje vse narodnosti in da je z dušo in telom zvesti Avstrijanec, torej ne nikdar rudečkar (cikorjaš), kakor ga dopisnik imenuje, ampak pravi poštenjak. Menimo, da ta je dovoljen in zadosten popravek proti nesrannemu dopisnikovem obrekovanju v »Edinosti« št. 17. t. l.

Podgrad, Ješane, Materija dne 2. m. m. 1886:

Jakob Jaksetić m. p., ob. glav. **Sebastian Pipp** m. p., ob. glav. **Kaspar Kastelic** m. p., ob. glav.

Da je gospod **Alojzij Barič** c. k. cestni

*) Za takove članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velevala. Ured

oglednik več načrtov za zgradbo novih skladovnih cest v popolno zadovoljnost podpisane odnora in po nizki ceni izvršil se s tem le potrjuje

Cestni odbor v Sežani 14. m. m. 1886.
Raimond Mahorčič m. p. načelnik.

Prodaja naravnega vina

od l. 1885. od gl. 10. — gl. 14. —
• • 1884. » • 12. — » 16. —
• • 1883. » • 14. — » 18. —

hektoliter.

Sodeci za po-kušnjo od 100 litrov naprej na razpolaganje.

Prazne s ace računam kolikor mene stanejo ter jih vzamem nazaj, ako se mi v teku 4 tednov nepoškodovani franko v Ptuj določijo za isto ceno.

F. C. Schwab.

producent vina v Ptuj

(Pettan) na Štajerskem.

Naznanjam, da sem prevzel kavarno

„**Alla Penice**“

na **doganskem trgu** in se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk. Točna in dobra postrežba, vsi slovenski časniki, mnogo nemških in ital. časopisov. 3—1
Jakob Adamič.

Al tiglio vecchio.

(Zur Alten Linde).

Gostilna v »**Via Nuova**«.

Ima izvrstno graško pivo (Schreiner), izvrstna vina istrska, ogerska in druga; domačo, jako okusno kuhinjo — vse po najnižih cenah. 2—1

Priporoča se p. n. občinstvu:

Jakob Koffenig,

gostilničar.

ŽELOČNE BOLEZNI

je moguće **BRZO** in **POSVEŃA** ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., ktere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravili, kar dokazuje tudi se vsakim dnem več pranje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebavljenje ni čudenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neježenosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjus, riganju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev.

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni **G. B. Rovis**, na Reki v lekarni **Al Redentore, G. Gmeiner**, v Korminu v lekarni **A. Franzoni**, v Tominu v lekarni **E. Palisca**.

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 solov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razun praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice . 3%.

Plačuje vsak dan od 9. do 12. ure opoldne. Zneske do 50 gld. prav precej, zneske od 50 naprej do 100 gld. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gld. z od povedjo 3 dni, čez 1000 gold. z odpovedjo 5 dni.

Eskomtjuje menjice, domicillirane na tržaškem trgu po 3 1/2 %.

Posojuje na državne papirje avstrijsko-ogrske do 1000 gl. po 4 1/2 %.

više zneske v tekočem računu po 4 1/2 %.

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru. 5—

Trst, 24. m. m. 1883.

Cudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodošla pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokáže njihova čudovita moč. Če se le rabi jo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najhujše žilne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glitam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljatev pa edino v lekarni *Cristofolotti & Gorici, v Trstu* v lekarni *E. Zanetti & G. B. Roris, G. B. Faraboschi in M. Ravasini*. Ena steklenica stane 30 novcev. Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Kraljevina Italija.

Velika
narodna
avtorizirana
vlade

talijanska
lutrija
zakonom kr.
28. okt. 1885

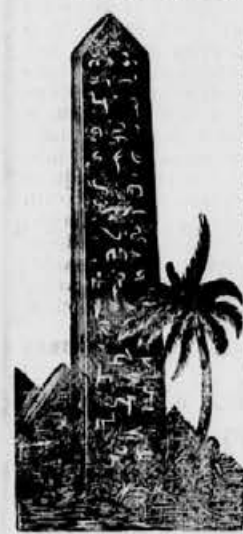
Pod visokim pokroviteljstvom
NJEZ. VELIČANSTVA
talijanske kraljice
Prva vucidba 31. marca 1886.
3 vucidbe sa 3395 zgoditakah sa glavnim
zgoditkom od lirah (franki)

sto tisućah

Izkaz zgoditakah:

	frankah
1 po 100,000	100,000
1 po 40,000	40,000
2 po 25,000	50,000
1 po 5,000	5,000
2 po 2,500	5,000
4 po 1,000	4,000
4 po 500	2,000
80 po 100	8,000
2300 po 20	46,000

2395 godit. u iznosu 260,000

Zgoditci izplačajo se u zvačnem novcu. Talijanska vlada dovolila punomoćnim dekretom, da se smije razprodati u inozemstvu samo 200,000 sredstev, te je dobila od toga razprodajna tvrdka samo 50,000 komadah za austro-ugarsku.

Originalne srečke, podpisane i pečane od zaslanikah talijanske vlade, nadležne pečane od prefekta iz Genove a supotpisane od izaslanika Rima, prodavaju se po 125 franaka — 65 nč. po komadu.

Ove srečke jesu u 3 bojah, t. j. bi le, crvene i zelene. Radi veće probitačnosti na dobitak vriedno je kupiti po jednu srečku od svake boje. Svakoj naručbi valja priložiti 75 centima — 35 nč. za poštovne troškove i za vucidbene liste.

Posljednje, koje će biti u većih listovih Austro-Ugarske objelodanjene, dobiti će se za 5 centima — 3 novč. po komadu u Austro-Ugarskoj.

Moli se, da se pošalji svotu pošt. nakaznicom ili preporučnim pismom do 30. marca 1886. u večer i to jedino na tvrdku.

Banca Fratelli Croce fu Marai, Genova

koja je službeno jedina na velika i malu razprodaju opunovaštena. Za izplatu primaju se također listovne marke, kuponi i banknote svih zemaljah. — Pisma dolaze u Italiju za 48 sati.

Dne 31. marca 1886. biti će prva vucidba talijanske p. suide u Genovi. Ova je auktorizovana talijanskim vladom i stoji pod visokim pokroviteljstvom Njez. Velič. kraljice Italije.

Novi instrument staronemški
Ariston za otroke
preseza vse enske instrumente po eleganci, lepemu glasu in trajnosti. Za komad z 6 sekri- cmi 16 gld., kadar hoče več se- kire, plača za vsako 60 novcev. Razun tega pripravljamo svoje **harmonike 13-** in druge muzikalne instrumente. Ceniki brezplačno in franko.
Trimel, Wien, Kaiserstrasse J.N. 74

Čujte in čudite se!
12.500 kosov
OGRINAL ZA DAME,
pojemnem zadosti velika tudi za največjo damo, v vseh modnih barvah ružavih, sivih, črnih rdečih, modrih, belih, škotskih in turških itd., prodaja se po **goldinar 1 goldinar**
komad proti poštnemu povzetju, da se izprazni pr. stori 4-4
Exporhaus „Zur Austria“, Wien, Oberdöbling, Mariengasse 31

Veliki-eva esenca za žilne bolezni
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.
Odravja kakor je naravno iz zabuhlih pisen in zdraviških sprtval bolezni v žilodcu in truhlu, bolecje, krč, žilodčno in premeljavo mizlico, zabuhajo, hemoroide, zlatenico, migrene itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.
Pošilja izdelovalec po pošti v škatljah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novč. Pri večem številu debi se primeren odpu- st.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Faraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

Josp. i Gabr. Piccoli-ju, lekarničarju v Ljubljani Na zahtevanje potrjuje, da sem Vaš cvet za žilodec, kojega deli so mi dobro znani v velikih slučajih vapošeno rabil proti boleznim v žilodcu in zlati žili 27-50
Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl, c. k. vladni svetovalec in detelno-sanitet poročevalec.
Podpisani potrjuje, da ima žilodečna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitre in predušne zdravilne moči. Ž njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico žilodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.
Antirheumon najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolju, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.
Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr. 100 košč. 50 kr. 1000 košč. 5 gld. 2000 6 gld.)
Salloline pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.
Zelilčni prani sirop. Ta iz zdravilnih zelilšč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci ša toliko žlice. Steklenica 86 kr.

Tu navedena. Kakor vsa druga zdravila se zmiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
v Ljubljani
na Dunajski cesti,
kder se naročila tako
po pošti proti povzetju izvršujejo.

ROOB COCCOLA
posebnost
c. k. priv. in odlikovane tovarne
ROMANA VLAHOVA
V SIBENIKU.
Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro 1 B

Prijeten, krepčalen liker, odlikovan se zlatimi kolajnam i diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.
Ta iz jagod Juniperus communis in diš-čih žililšč napravljani liker je prijetnega okusa.
Jako pospešuje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabelih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtane.
Prodajo na debelo preskrbujejo moše v Sibeniku in v Trstu.
Pradaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnih kah likerjev in sladčarijah.
Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahi z grbom in po malem ovitku z autografovano firmo **Romano Vlahov**. 35-48-16

Najboljši
papir za cigaretke
14-36 je pristni
LE HOUBLON
franc. fabrikat Cawleyev in Henryev v Parizu
Seari se pred ponarejanjem.

Riunione Adriatica di Sicurtà
v Trstu

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883
Glavnica društva gld. 3,300,000—
Reservni fond od dobičkov 596,622-02
Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje Rp 150,000—
re-e iRizaeni fond potje opremljanja vrednostnih efektov 161,500—
semijna rezerva vseh oddelkov 7,342,780-36
eserva za škode 267,601—
V portfelju:
Premije, ki se imajo potirati v prihodnjih letih 16,954,118-57
Skupni znesek v. h škod plačanih od 1. 1838 do 1883 gld. 114,949,847 01
Urad ravnateljstva 5-24
Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej štiji)

Zrebanje uže prihodnji mesec.
Kincsen
SREČKE à 1 gld. 11 SREČK 10 gl.
Glavni dobitek v gotovini
gld. 50.000 gld.
10.000 gld., 5000 gld. odteg. 20% 4782 den. dobitkov.

Kincsem-srečke dobivajo se
vlotrijskem bureau ogerskega Jocke-kluba
Budimpešta, Waitznergasse 6.

PRISTNI
WILCHELM-OV
proti artritjski protireumatičen
Kričistilni čaj
(ki čisti kri proti protinu in reumatizmu.)
Spoznan za jedino, gotovo uspešno kričistilno sredstvo.

Z dovoljenjem
ces. kralj. dvorn. pisarne poleg
odloka Beč 7. decembra 1885.
Potrjeno za odličnega
izvratno delujoč
prav uspešen
Predponarejenjem za- tovljen
z patentom prev. cesarja
Beč, 12. maja leta 1870.

Ta čaj čisti ves o ganizem; prodi a več kot vsako drugo sredstvo v vse dele našega telesa in odpravi ako se ga uživa vsako nečistoto, ki se je v telesu napravila; učinek je trpežen in gotov.
Popolno ozdravljenje od trganja po udih, reumatizma in drugih vsakovrstnih starih bolezni, vedno gnujočih ran, kakor tudi od vseh sp. lovnih in kožnih srabnih bolezni, brucev po životu in obrazu, lišajev, sifilitičnih ules.
Posebno ugodni uspeh pokazal je ta čaj pri vrediti v vranici, pri hemoroidih, zlatenici, čutniških, mišičnih in bolih čil-nov, tiščanju v žilodcu, zaprtju vetrov, zagnjetenju v spodnjem telesu težkem spuščanju vode, polnejonih, ženskih tokih, možkejši slabosti itd.
Boli, kakor škro ula, žlezni otok se ozdrave koj in dobro, ako se uživa ta čaj, ki je dobro raztapljajoče in čistilno sredstvo.

Pristno ga napravilja le **Fran Wilhelm**, lekarničar v Neunkirchen.
Jeden zavo, razdeljen v 8 uzemkov, pripravljenih po zdravniškem predpisu, navodom rabljenja v raznih jezikih: 1 gld. izv. n tega je treba priložiti 10 kr. za znamko in zavo.
Svarilo. Naj vsakdo pazi, da ne vkupi ponarejeni čaj, tirja naj se le Wil-chelmov protitrititski in protireumatični čaj, ker tudi drugi ponarejeni čaji se prodajajo pod imenom protitrititski in protireumatični čaji, svari vedno, kupčevalce pred takovimi.
Nahaja se pristni Wilchelmov protitrititski protireumatični čaj tudi v Trstu: Jakob Seravallo, lek., Ed. L. it nburg, lek.; v Korminu: H. Condolini lek., v Gorici: G. Cristofolotti lek., G. B. Pontoni lek.; v Pulju: G. Wassermann lek. 8-12

Lekarna Trnkoczy
zraven ratovža na velikem mestnem
trgu v Ljubljani
priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem
Marijaceljske kapljice
za žilodec.

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje imajo izvrsten vsepri vseh boleznih žilodeci in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomanjkanje slast pri jedi, slab žilodec, vetrove, koliko, zlatenico, bjuvanje, glavobol, krč v žilodeci, bijte srca, zabasanje, gliste, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

SVARILO! Še jeden-krat nam je omeniti, da so te kapljice izpostavlja-ne veliken. u ponarejanju. Mnogo ljudi je, ki ne znajo pripravljanja teh kapljic in pod imenom „Marijaceljske kapljice“ razpečavajo slednje kot ponarejene kapljice me nevednim ljudstvom. Te kapljice zaradi svoje brezvpešnosti neso prave „Marijaceljske žilodečne kapljice“. Kdor torej želi pravih „Marijaceljskih žilodečnih napljic“, pazi naj pri kupovanju vedno na gorenjo podobo Ma-božje, ki je za varsteno znamko postavno za-jamč na in mora biti na vsaki stekleničici.
Dobivajo se v lekarni Trnkoczy zraven ro-tovža v Ljubljani, so najboljši in, kakor mno-ga zahvalna pisma potrjujejo, najsposobnejše in prospešnejše kapljice zoper vse žilodečne bo-lezni in njih nasl-dke.
1 s telenica velja 20 kr., 1 tu-cat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.—
Razpošilja se s p što najmenj jeden tucet steklenic.
Naslov: Lekarna Trnkoczy v Ljubljani